Lieta Nr.C29480603
AA43-0583-07/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 11.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja U.Mihailova,
tiesneši I.Amona un M.Vīgants,

piedaloties pieteicējam *A.B.*, viņa pārstāvei zvērinātai advokātei Ievai Timermanei, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts zemes dienesta pārstāvim Edgaram Pastoram un trešās personas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Valentīna un Dēli" pārstāvim *J.C.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.B.* pieteikumu par Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas faktisko rīcību, sakarā ar Valsts zemes dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 23.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2003.gada 25.augustā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemta *A.B.* (turpmāk arī – pieteicējs) sūdzība (pieteikums) par Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD) Lielrīgas reģionālās nodaļas rīcību, kurā izteikti šādi lūgumi:

[1.1] atzīt par prettiesisku tehniskās inventarizācijas lietu (turpmāk arī TIL), kurā patvarīgi izdarīti tehniskās inventarizācijas dokumentu labojumi, ar kuriem grozīts austuves ēkas (lit. */dzēsts lit. Nr./*) Rīgā, */dzēsta adrese/* apbūves laukums, un izslēgtas no austuves ēkas tehniskās inventarizācijas lietas telpas 457,6 m^2 kopplatībā;

[1.2] atzīt par prettiesisku 2003.gada 20.jūnija vēstulē Nr.1.10/15-745 sniegto atbildi uz 2003.gada 22.maijā iesniegto sūdzību VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas vadītājam;

[1.3] uzlikt par pienākumu Nekustamā īpašuma vērtēšanas un Inventarizācijas daļas darbiniekiem izgatavot austuves ēkas inventarizācijas lietu atbilstoši 1996.gada tehniskās inventarizācijas dokumentiem, bez vēlāk nelikumīgi izdarītajām izmaiņām telpu grupu sastāvā;

[1.4] uzlikt par pienākumu Valsts zemes dienestam (turpmāk arī – atbildētājs) iesniegt tiesai pārbaudei visus tās rīcībā esošos tehniskās inventarizācijas dokumentus par nekustamā īpašuma */dzēsta adrese/* austuves

ēku (*/dzēsts lit. Nr./*), kā arī iesniegt tiesai visus tās rīcībā esošos saskaņojumus, uz kuru pamata izdarītas jebkādas izmaiņas inventarizācijas lietā.

[1.5] *A.B.* pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[1.5.1] 2003.gada 12.aprīlī pieteicējam tika izsniegta būves TIL viņam piederošajām lietām, tai skaitā austuvei (*/dzēsts lit. Nr./*) ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra numurs/*, Rīgā, */dzēsta adrese/*, kas tika izgatavota pēc būves apsekojuma dabā 2003.gada 29.aprīlī, ko veica Nekustamā īpašuma vērtēšanas un Inventarizācijas daļas darbiniece Gaļina Kuzmina.

[1.5.2] Izgatavotajā TIL nav iekļautas visas telpas, kas nodotas *A.B.* īpašumā, pamatojoties uz 2001.gada 4.oktobra pirkuma līgumu (2001.gada 5.oktobra pieņemšanas nodošanas akts). 2001.gada 5.oktobrī no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Cēzijs" administratora pieteicējs pieņēma austuves ēku (*/dzēsts lit. Nr./*) ēku, telpas tika ierādītas dabā un atbilstoši administratora rīcībā esošajiem 1996.gada tehniskās inventarizācijas dokumentiem tika sastādīts pieņemšanas nodošanas akts, kas tika iesniegts Nekustamā īpašuma vērtēšanas un Inventarizācijas daļā vienlaicīgi ar pasūtījumu. No tehniskās inventarizācijas dokumentiem redzams, ka telpas apsekotas 1996.gadā, pārcenotas 1998.gadā, nav reģistrēta pārbūve, nav atspoguļota arhitektūras un būvuzraudzības iestādēs saskaņota pārplānošana, bet, neskatoties uz to, viņam izsniegtajā tehniskās inventarizācijas lietā nav atspoguļotas viņa īpašumā un valdījumā esošās telpas austuves pagrabstāvā (*/dzēsts lit. Nr./*). Pavisam kopā telpas 457,6 m^2 platībā, pie tam samazināts ēkas apbūves laukums no 3 235,6 m^2 līdz 2 840,6 m^2.

[1.5.3] *A.B.* izteiktais lūgums labot izsniegtajā TIL pieļautās kļūdas tika atstāts bez ievērības, minēto darbību rezultātā pieteicējam tiek liegta viņa tiesību (nostiprināt īpašuma tiesības uz viņam piederošu nekustamo īpašumu zemesgrāmatā) īstenošana, kas traucē pieteicējam pilnvērtīgi apsaimniekot minēto īpašumu un nodara viņam zaudējumus.

[1.5.4] 2003.gada 22.maijā pieteicējs ir iesniedzis sūdzību VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas vadītājam. Atbildot uz minēto sūdzību, 2003.gada 20.jūnija vēstulē Nr.1.10/15-745 norādīts, ka minētās izmaiņas veiktas 2000.gada 11.maijā saskaņā ar Instrukciju par būves kadastra apzīmējumu piešķiršanas kārtību, kas apstiprināta ar VZD 1998.gada 10.septembra rīkojumu Nr.131, pamatojoties uz to, ka būves lit. Nr. */dzēsts lit. Nr./* un */dzēsts lit. Nr./* atšķiras pēc augstuma, sienu materiāla un izmantošanas veida, un ka ar VZD darbinieku rīcību viņam samazinātā īpašuma sastāva jautājumi jārisina slēdzot jaunu pirkuma līgumu. Tāpat atbildē nepamatoti norādīts, ka savus iebildumus pieteicējs ir cēlis pamatojoties uz to, ka viņa valdījumā nodotā ēka ar atšķirīgu telpu sastāvu kā jaunizgatavotajā inventarizācijas lietā. Sūdzība ir celta pamatojoties uz to, ka jaunizgatavotā tehniskās inventarizācijas lietā atspoguļotas īpašuma sastāva izmaiņas, kas ir nelikumīgas, jo nav saskaņotas nedz ar ēkas īpašnieku, nedz ar pašvaldību (Rīgas pilsētā 2000.gadā kompetentā pašvaldības institūcija bija Rīgas domes Arhitektūras pārvalde), kas ir pretrunā ar Civillikuma 927.pantu un Būvniecības likuma 7.pantu, jo bez atbilstošas

pārbūves un ēkas funkcijas izmaiņām no tehniskās inventarizācijas dokumentiem izslēgtās telpas dabā nav atdalāmas no *A.B.* nopirktās ēkas.

[1.5.5] Izdarot tehniskās izmaiņas inventarizācijas dokumentos un izskatot sūdzību bija pilnīgi ignorēts fakts, ka austuve ir ražošanas ēka, kuras sastāvu veido ražošanas funkcijas nodrošināšanai izveidotā telpu grupa, un to nevar patvaļīgi mainīt.

[1.5.6] Atbildē uz sūdzību minētā instrukcija nepamato VZD darbinieku rīcības likumību, jo tās izdošanas mērķis un regulēšanas priekšmets ir kadastra apzīmējumu piešķiršanas kārtības noteikšana, nevis kārtības noteikšana būvju pārplānošanai vai nekustamā īpašuma robežu izmaiņām. Minētās instrukcijas 17.punkts nosaka, ka ēkas piebūves, kas līdz šim tehniskās inventarizācijas materiālos apzīmētas ar mazajiem latīņu alfabēta burtiem, netiek atsevišķi numurētas, bet to apjomi pieskaitāmi konkrētās ēkas apjomiem. Šis instrukcijas punkts nevarēja būt par pamatu jebkādu telpu izslēgšanai no austuves ēkas (*/dzēsts lit. Nr./*) tehniskās inventarizācijas dokumentiem.

[1.5.7] Par VZD faktisko rīcību 2003.gada 21.jūlijā tika iesniegta sūdzība Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai. Tiesa nepamatotu iemeslu dēļ atteicās pieņemt sūdzību, norādot, ka lietā ir strīds par tiesībām. Šajā lietā nav un nevar būt strīda par tiesībām, jo SIA „Cēzijs" administrators, VZD Lielrīgas reģionālā nodaļa vai kāda cita persona neapstrīd pieteicēja īpašuma tiesības uz austuves ēku. Šajā lietā tiek tikai pārsūdzēta VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas rīcība, ar kuru aizskartas *A.B.* tiesības nostiprināt viņam piederošo īpašumu zemesgrāmatā.

[2] Savos paskaidrojumos par *A.B.* 2003.gada 25.augusta pieteikumu VZD Lielrīgas reģionālā nodaļa lūdza atstāt bez izskatīšanas pieteicēja pieteikumu un norādīja, ka saskaņā ar 2000.gada 25.maija pirkuma līgumu akciju sabiedrība „Parekss Banka" savā un sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Cēzijs" vārdā pārdeva būvi */dzēsta adrese/*, Rīgā sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Valentīna un Dēli". Papildus tika sniegti turpmāk minētie paskaidrojumi.

[2.1] Lai iegūtu minēto būvi zemesgrāmatā, tika veikta tās tehniskā inventarizācija un izgatavota tehniskās inventarizācijas lieta atbilstoši „Tehniskās inventarizācijas instrukcijas" 2.redakcijas (stājās spēkā ar 1999.gada 15.decembri) prasībām, piešķirot būvei */dzēsts lit. Nr./* kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/*.

[2.2] *A.B.* ieguva īpašumā no maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Cēzijs" administratora „Visa Vērte" būvi */dzēsts lit. Nr./* (kurai piebūvēta */dzēsts lit. Nr./*) saskaņā ar 2001.gada 4.oktobra pirkuma līgumu. Slēdzot minēto pirkuma līgumu tika izmantota neaktuālas (veikta 1996.gadā) tehniskās inventarizācijas lietas dati.

[2.3] Ne maksātnespējīgā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Cēzijs", ne sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Valentīna un Dēli" kā ieinteresētās personas

sūdzībā nav norādītas, kaut arī iespējamais spriedums šajā lietā varētu skart viņu intereses.

[2.4] Kā redzams no pieteikumam pievienotajiem, kā arī VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas tiesā iesniegtajiem dokumentiem, *A.B.* ar tiesā iesniegto sūdzību faktiski apstrīd sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Valentīna un Dēli" īpašuma tiesības uz daļu no būves ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/* (*/dzēsts lit. Nr./*).

[3] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 25.marta lēmumu izbeigta tiesvedība lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.B.* pieteikumu par VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas amatpersonu prettiesisku rīcību, ar kuru aizskartas fiziskās personas tiesības. Tiesvedība izbeigta, jo lietā pastāv strīds par īpašuma tiesībām starp *A.B.* un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Valentīna un Dēli" attiecībā uz nekustamo īpašumu */dzēsta adrese/*, Rīgā, un šis strīds nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā.

[4] 2004.gada 7.aprīlī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemta *A.B.* blakus sūdzība, kurā lūgts atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas 2004.gada 25.marta lēmumu.

[5] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2004.gada 6.jūlija lēmumu atcelts Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 25.marta lēmums un lieta nodota jaunai izskatīšanai Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā. Lēmumā atzīts, ka konkrētās administratīvās lietas ietvaros pēc būtības bija skatāms prasījums saskaņā ar *A.B.* pieteikumā norādīto priekšmetu – VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas rīcību atsakot izpildīt viņa lūgumu – labot tehniskās inventarizācijas lietā pieļautās kļūdas.

[6] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 22.novembra lēmumu izbeigta tiesvedība lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.B.* pieteikumu par VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas amatpersonu prettiesisku rīcību. Tiesvedība tika izbeigta, jo lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Starp pusēm ir radies strīds par īpašuma tiesībām, vienlaicīgi ar kuru ir izlemjams arī jautājums par atbildētāja rīcības tiesiskumu, atsakoties labot tehniskās inventarizācijas lietā pieļautās kļūdas.

[7] 2004.gada 2.decembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemta *A.B.* blakus sūdzība, kurā lūgts atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 22.novembra lēmumu.

[8] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2005.gada 1.februāra lēmumu atcelts Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 22.novembra lēmums par tiesvedības izbeigšanu lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.B.* pieteikumu par VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas amatpersonas prettiesisku rīcību, un lieta nodota izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

[9] Ar Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 23.februāra spriedumu izbeigta tiesvedība administratīvajā lietā daļā par prasījumu uzlikt par pienākumu atbildētāja pusē pieaicinātajai iestādei izgatavot austuves ēkas (*/dzēsts lit. Nr./*) Rīgā, */dzēsta adrese/* inventarizācijas lietu atbilstoši 1996.gada 18.oktobra tehniskās inventarizācijas lietai, bez vēlāk nelikumīgi izdarītajam izmaiņām telpu grupu sastāvā, atzīta par prettiesisku VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas rīcība, 2003.gada 29.aprīlī izgatavojot tehniskās inventarizācijas lietu, kurā izdarīti tehniskās inventarizācijas dokumentu labojumi, ar kuriem grozīts 1996.gada 18.oktobra tehniskās inventarizācijas lietā norādītais austuves ēkas (*/dzēsts lit. Nr./*) Rīgā, */dzēsta adrese/* apbūves laukums un izslēgtas no austuves ēkas tehniskās inventarizācijas lietas telpas 457,6 m^2 kopplatībā, kā arī atzīta par prettiesisku 2003.gada 20.jūnijā VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas vadītāja sniegtā atbilde Nr.1-10/B-745. Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[9.1] Lietā pastāv strīds par to, vai iestāde, kura 1996.gada 18.oktobrī izgatavoja tehniskās inventarizācijas lietu abām būvēm (*/dzēsts lit. Nr./* un */dzēsts lit. Nr./*), pēc tam - 2000.gada 11.maijā (trešajai personai piederošajai būvei */dzēsts lit. Nr./*) un 2003.gada 29.aprīlī (pieteicējam piederošajai būvei */dzēsts lit. Nr./*) bija tiesīga izgatavot no iepriekšējās tehniskās inventarizācijas lietas atšķirīgas tehniskās inventarizācijas lietas, kurās atšķīrās būvju apbūves laukums un telpu sastāvs.

[9.2] Lietā nepastāv strīds par to, ka abām būvēm 2000.gada 11.maijā (trešajai personai piederošajai būvei */dzēsts lit. Nr./*) un 2003.gada 29.aprīlī (pieteicējam piederošajai būvei */dzēsts lit. Nr./*) tehniskās inventarizācijas lietas tika izgatavotas pēc atkārtotas tehniskās inventarizācijas, t.i., iepriekš tehniskās inventarizācijas jau bija veiktas un izgatavotas atbilstošas tehnisko inventarizāciju lietas. Tāpat nepastāv strīds par to, ka abās būvēs kopš 1996.gada 18.oktobra nav notikušas izmaiņas.

[9.3] Iestāde 2000.gada 11.maijā, kad tika izgatavota tehniskās inventarizācijas lieta trešajai personai piederošajai būvei */dzēsts lit. Nr./*, atdalot no viena dokumenta datus par vienu no iepriekš inventarizētajām būvēm, tos nesaglabāja nemainīgus. Būves */dzēsts lit. Nr./* datos papildus iekļāva telpas un telpu daļas, kā arī palielināja apbūves laukumu, kas sākotnēji bija iekļauts būves */dzēsts lit. Nr./* datos.

[9.4] Iestāde ir pārkāpusi tiesiskuma principu, kas pieprasa, lai iestādes rīcība atbilstu tiesību normām. Kā arī nosaka, ka iestāde darbojas normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Izskatāmajā gadījumā iestāde rīkojusies bez normatīvā pamatojuma, pārkāpjot savu pilnvaru ietvarus.

[9.5] Attiecībā uz pieteicēju iestāde ir pārkāpusi tiesiskās paļāvības principu, kas nosaka, ka privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas. Šajā lietā pieteicējs varēja paļauties, ka 1996.gada 18.oktobra tehniskās inventarizācijas lieta ir aktuāla 5 (piecus) gadus no izgatavošanas brīža, ja būvē nav notikušas izmaiņas. Tā kā

šādu izmaiņu nebija, tad pirms 5 (piecu) gadu termiņa beigām iestāde tehniskās inventarizācijas lietas datus nedrīkstēja grozīt. Minētais attiecas arī uz iestādes iebildumu, ka vainojama trešā persona maksātnespējīgā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Cēzijs", kas pieteicējam pārdeva būvi */dzēsts lit. Nr./*. Ne tikai pieteicējs, bet arī trešā persona MSIA „Cēzijs" varēja paļauties uz 1996.gada 18.oktobra tehniskās inventarizācijas lietas pareizību un pamatoti uzskatīt, ka pārdošanas brīdī - 2001.gada 4.oktobrī – būves tehniskās inventarizācijas lieta bija aktuāla.

[9.6] Trešās personas SIA „Valentīna un dēli" pilnvarotā pārstāvja apgalvojums, ka lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā, nav pamatots. Pieteicējs tiesā vērsās, lai tā veiktu kontroli pār iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu. Līdz ar to lieta ir izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

[10] 2006.gada 31.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemta VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas apelācijas sūdzība, kurā lūgts atcelt Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 23.februāra spriedumu daļā, ar kuru apmierināts *A.B.* pieteikums par VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas amatpersonu prettiesisku rīcību. Atbildētāja apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minēto.

[10.1]Tiesa nav ņēmusi vērā VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas vairākkārtējos paskaidrojumos motivēto viedokli par iestādes rīcības atbilstību spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un *A.B.* pieteikuma nepamatotību.

[10.2]Netika vērtēts tas apstāklis, ka grozījumi nekustamā īpašuma Rīgā, */dzēsta adrese/* tehniskās inventarizācijas lietā izdarīti pēc tā īpašnieka pieprasījuma jau 2000.gada 11.maijā, un VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2003.gada 29.aprīļa rīcības pārsūdzība nevar radīt pieteicējam labvēlīgas sekas.

[10.3]Atbildētājs uzskata, ka apstrīdēt iestādes rīcību, izgatavojot tehniskās inventarizācijas lietu, bija tiesības ēku īpašniekam maksātnespējīgajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Cēzijs", nevis *A.B.*, kas vēl nav kļuvis par īpašnieku, tādēļ viņam ir tiesības vērst prasījumu pret pārdevēju. Šajā sakarā tiesai pieteikums bija jāizvērtē kopsakarā ar maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Cēzijs" rīcību, pārdodot vienu un to pašu mantu dažādiem pircējiem.

[11] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis apelācijas sūdzību uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem motīviem.

Tiesas sēdē pieteicējs un viņa pārstāve apelācijas sūdzību neatzina, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem motīviem.

Tiesas sēdē trešās personas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Valentīna un Dēli" pārstāvis uzskatīja apelācijas sūdzību par pamatotu, bet pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka maksātnespējīgā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Cēzijs" 2007.gada 18.jūlijā ir likvidēta.

Motīvu daļa

[12] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota un ka pieteikums daļēji ir noraidāms.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 302.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Tā kā atbildētāja apelācijas sūdzībā pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteicēja pieteikums daļā, Administratīvā apgabaltiesa izskata pieteicēja pieteikumu daļā par VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas rīcības, 2003.gada 29.aprīlī izgatavojot tehniskās inventarizācijas lietu, kurā izdarīti tehniskās inventarizācijas dokumentu labojumi, ar kuriem grozīts 1996.gada 18.oktobra tehniskās inventarizācijas lietā norādītais austuves ēkas (*/dzēsts lit.Nr./*) Rīgā, */dzēsta adrese/* apbūves laukums un izslēgtas no austuves ēkas tehniskās inventarizācijas lietas telpas 457,6 kvadrātmetru kopplatībā, atzīšanu par prettiesisku un VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas vadītāja 2003.gada 20.jūnija atbildes Nr.1-10/B-745 atzīšanu par prettiesisku.

[14] APL 103.pantā ir noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumus rīcības brīvības ietvaros.

Līdz APL spēkā stāšanās dienai publisko tiesību subjektu administratīvo aktu procesu – aktu izdošanu, spēkā esamību un apstrīdēšanas kārtību iestādē – noteica Ministru kabineta 1995.gada 13.jūnija noteikumi Nr.154 „Administratīvo aktu procesa noteikumi" (turpmāk – Administratīvo aktu procesa noteikumi) (spēkā līdz 2004.gada 1.februārim). Saskaņā ar minēto noteikumu 2.punktu šie noteikumi bija piemērojami visos pārvaldes procesa gadījumos, ja likumi vai citi Ministru kabineta noteikumi nenoteica citādi.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka, lai gan Administratīvo aktu procesa noteikumi neregulēja iestādes faktisko rīcību, saskaņā ar Latvijas Civilprocesa kodeksa (līdz Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās dienai regulēja administratīvo lietu izskatīšanu tiesās, zaudējis spēku ar 2004.gada 1.februāri) 239^{1}.panta otrās daļas 1.punktu par valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju un amatpersonu rīcību (lēmumu), ko var pārsūdzēt tiesā, uzskatāma koleģiāla vai vienpersoniska rīcība (lēmums), kuras rezultātā fiziskajai vai juridiskajai personai nelikumīgi liegtas iespējas pilnīgi vai daļēji realizēt tiesības, ko tai piešķir likums vai cits normatīvs akts.

No minētā izriet, ka VZD rīcība, izgatavojot 2003.gada 29.aprīļa TIL, ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību, kas ir pārsūdzama tiesā. Attiecīgi VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2003.gada 20.jūnija vēstule Nr.1.10/15-745 ir atzīstams par iestādes lēmumu attiecībā uz faktiskās rīcības tiesiskuma

izvērtēšanu apstrīdēšanas kārtībā, kā to patlaban paredz APL 91.panta ceturtā daļa.

Tā kā Administratīvo aktu procesa noteikumi neregulē iestādes faktisko rīcību, Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka VZD faktiskās rīcības izvērtēšanā ir iespējams piemērot APL regulējumu.

[15] No lietas materiāliem Administratīvā apgabaltiesa konstatē turpmāk minēto.

[15.1] Saskaņā ar VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas tehniskās inventarizācijas arhīva lietu uz 1970.gada 20.martu Rīgā, */dzēsta adrese/* vienstāvu ķieģeļu būve lit.3 ir fabrika.

[15.2] Veicot inventarizāciju 1988.gada 28.janvārī, konstatēts, ka būvei */dzēsts lit. Nr./* (bijušais */dzēsts lit. Nr./*) ar augstumu 5.82 m ir piebūvēta jauna dzelzsbetona paneļu ražošanas ēka ar augstumu 11.0 m.

[15.3] Veicot abām būvēm atkārtotu inventarizāciju 1996.gada 18.oktobrī, divstāvu ražošanas ēkai ir piešķirts */dzēsts lit. Nr./*.

[15.4] SIA „Cēzijs" 1996.gada 10.decembrī (žurnāla Nr.5039) nostiprināja īpašuma tiesības Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļā uz divām atsevišķām būvēm: 1-stāvu austuvi (lit. */dzēsts lit. Nr./*) un 2-stāvu ražošanas ēku (lit. */dzēsts lit. Nr./*).

[15.5] Saskaņā ar 2000.gada 25.maija pirkuma līgumu AS „Parekss Banka" savā un MSIA „Cēzijs" vārdā pārdeva būvi lit. */dzēsts lit. Nr./* sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Valentīna un dēli".

[15.6] Lai ierakstītu minēto būvi zemesgrāmatā, tika veikta tās tehniskā inventarizācija un 2000.gada 11.maijā izgatavota TIL, piešķirot būvei lit. */dzēsts lit. Nr./*kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/* un vienstāva austuves ēkai */dzēsts lit. Nr./* tika piešķirts kadastra apzīmējums */dzēsts kadastra numurs/*.

[15.7] Lietā nepastāv strīds, ka 2000.gada 11.maija TIL neatbilst 1996.gada 18.oktobra TIL, jo tajā papildus agrāk fiksētajām būves lit. */dzēsts lit. Nr./* telpām ir iekļauta daļa no būves lit. */dzēsts lit. Nr./* telpām.

[15.8] Saskaņā ar 2001.gada 4.oktobra pirkuma līgumu pieteicējs ieguva īpašumā no MSIA „Cēzijs" administratora „Visa Vērte" būvi */dzēsts lit. Nr./* (kurai piebūvēta */dzēsts lit. Nr./*).

[15.9] 2003.gada 29.aprīlī tika izgatavota pieteicējam būves lit. */dzēsts lit. Nr./* TIL, kurā būves telpu sastāvs un apbūves laukums neatbilst 1996.gada 18.oktobra TIL, proti – daļa no 1996.gada 18.oktobra TIL būves */dzēsts lit. Nr./* telpām vairs nav iekļauta, kā arī samazināts būvtilpums.

[15.10] 2003.gada 22.maijā pieteicējs iesniedza VZD Lielrīgas reģionālajā nodaļā sūdzību par VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas Nekustamā īpašuma vērtēšanas un Inventarizācijas daļas darbinieku rīcību, izgatavojot austuves ēkas inventarizācijas lietu.

[15.11] VZD Lielrīgas reģionālās nodaļa 2003.gada 20.jūnija vēstulē Nr.1.10/15-745 (lietas 35.lapa) sniedza pieteicējam atbildi, ka kopš 2000.gada 11.maija tehniskās inventarizācijas pieteicēja sūdzībā minētās telpas ir būves ar

kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/* (*/dzēsts lit. Nr./*) sastāvā un 2001.gada 4.oktobra pirkuma līgums nevar būt par pamatu būvju ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/* un */dzēsts kadastra numurs/* TIL labošanai.

[16] Saskaņā ar APL 89.panta pirmo daļu faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šīs rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Par faktisko rīcību atzīstamas arī iestādes darbības, kas neatkarīgi no iestādes nodoma rada tādas faktiskās sekas, kuru rezultātā privātpersonai ir radies vai var rasties būtisks tiesību aizskārums. Atbilstoši APL 90.panta pirmajai daļai iestādes apsvērumi, plānojot vai veicot faktisko rīcību, ir tādi paši kā izdodot administratīvo aktu (65. un 66.pants).

Pamatojoties uz lietā konstatēto, Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka lietā ir jākonstatē, vai VDZ ir rīkojusies tiesiski un pamatoti, 2003.gada 29.aprīlī izgatavotajā lietā grozot austuves ēkas (*/dzēsts lit. Nr./*) Rīgā, */dzēsta adrese/* apbūves laukumu un izslēdzot no austuves ēkas TIL telpas 457,6 m2 kopplatībā un sniedzot atbildi pieteicējam VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2003.gada 20.jūnija vēstulē Nr.1.10/15-745.

[17] Saskaņā ar likuma „Par Valsts zemes dienestu" (redakcijā, kas bija spēkā iestādes faktiskās rīcības laikā) 2.pantu Valsts zemes dienesta uzdevumi ir, citstarp, nekustamo īpašumu inventarizācijas un novērtēšanas noteikumu izstrādāšana, šo darbu metodiskā vadība un uzraudzība un nekustamo īpašumu inventarizācija un vērtēšana.

Pamatojoties uz minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka, izgatavojot 2003.gada 29.aprīļa TIL, VZD ir rīkojies likumā noteiktās kompetences ietvaros.

[18] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 249.pantu tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Pieteicējs pieteikumā ir lūdzis atzīt par prettiesisku 2003.gada 29.aprīļa TIL, kurā patvarīgi izdarīti tehniskās inventarizācijas dokumentu labojumi, ar kuriem grozīts austuves ēkas (*/dzēsts lit. Nr./*) Rīgā, */dzēsta adrese/* apbūves laukums, un izslēgtas no austuves ēkas TIL telpas 457,6 m2 kopplatībā un izvērtēt VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2003.gada 20.jūnija vēstules Nr.1.10/15-745 tiesiskumu.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka saskaņā ar 2000.gada 11.maijā izgatavoto TIL, piešķirot būvei lit. */dzēsts lit. Nr./* kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/* un vienstāva austuves ēkai */dzēsts lit. Nr./* tika piešķirts kadastra apzīmējums */dzēsts kadastra numurs/*, ir grozīta 1996.gada 18.oktobra TIL. 2000.gada 11.maijā izgatavotās TIL tiesiskums nav apstrīdēts un pārsūdzēts, lēmums par kadastra numura piešķiršanu ēkām ir stājies spēkā un,

pamatojoties uz minēto lēmumu, trešā persona sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Valentīna un dēli" īpašuma tiesības ir reģistrējusi zemesgrāmatā.

Pamatojoties uz minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka šīs lietas ietvaros nav izskatāms jautājums par 2000.gada 11.maijā izgatavotās TIL tiesiskumu un pamatotību un ka konkrētajā lietā tiesas kompetencē ir pienākums izvērtēt 2003.gada 29.aprīļa TIL būvei ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra numurs/* atbilstību 2000.gada 11.maijā izgatavotajai TIL būvei ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/*.

Tā kā lietā lietā nepastāv strīds, ka 2003.gada 29.aprīļa TIL izgatavota, ņemot vērā 2000.gada 11.maijā izgatavoto TIL, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka 2003.gada 29.aprīļa TIL ir izgatavota normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un atbilstoši nekustamajiem īpašumiem, kas atrodas Rīgā, */dzēsta adrese/*, izgatavotajiem TIL.

[19] Apstāklis, ka MSIA „Cēzijs" administrators „Visa Vērte" saskaņā ar 2001.gada 4.oktobra pirkuma līgumu pieteicējam pārdeva būvi */dzēsts lit. Nr./* (ar piebūvi */dzēsts lit. Nr./*), neietekmē 2003.gada 29.aprīļa TIL tiesiskumu, jo ar pirkuma līguma slēgšanu nevar tikt grozīta VZD iepriekš veiktā faktiskā rīcība. Laikā, kad tika izgatavota 2000.gada 11.maija TIL, nekustamais īpašums Rīgā, */dzēsta adrese/*, atradās MSIA „Cēzijs" īpašumā un, pārdodot nekustamā īpašuma daļas, pārdevējam bija pienākums nodrošināt nekustamā īpašuma pārdošanu pa daļām atbilstoši pārdošanas brīdī izgatavotajām TIL un atbilstoši cita pircēja zemesgrāmatā nostiprinātajām īpašuma tiesībām.

Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas 2003.gada 20.jūnija vēstulē Nr.1.10/15-745 pamatoti atzīts, ka kopš 2000.gada 11.maija tehniskās inventarizācijas pieteicēja sūdzībā minētās telpas ir būves ar kadastra apzīmējumu */dzēsts kadastra apzīmējums/* (*/dzēsts lit. Nr./*) sastāvā.

[20] Ņemot vērā minēto, Administratīvā apgabaltiesa, ka VZD faktiskā rīcība, izgatavojot 2003.gada 29.aprīļa TIL un ar 2003.gada 20.jūnija vēstuli Nr.1.10/15-745 sniedzot atbildi uz pieteicēja 2003.gada 22.maijā iesniegto sūdzību VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas vadītājam, ir atzīstama par tiesisku un pamatotu.

Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa ir nepamatoti pārsniegusi prasījuma robežas, vērtējot 2000.gada 11.maijā izgatavotās TIL tiesiskumu, un līdz ar to pirmās instances tiesas spriedums nav tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *A.B.* pieteikumu daļā par atzīšanu par prettiesisku Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas faktisko rīcību, izgatavojot 2003.gada 29.aprīļa tehniskās inventarizācijas lietu un sniedzot atbildi uz 2003.gada 22.maijā VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas vadītājam iesniegto sūdzību.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja U.Mihailova

Tiesneši I.Amona

M.Vīgants